

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/sledztwa-i-lustracja/sciganie-zbrodni-przeciwko-nar/akty-oskarzenia/216470,428-Akt-oskarzenia-przeciwko-Leonowi-Sz.html>
02.03.2026, 10:23

428. Akt oskarżenia przeciwko Leonowi Sz.

01.04.2025

Prokurator IPN Oddziałowej Komisji SZpNP w Poznaniu w dniu 24 lutego 2025 r. skierował do Sądu Rejonowego w Nowym Tomyślu akt oskarżenia przeciwko Leonowi Sz. vel Leo S., byłemu oficerowi śledczemu Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Nowym Tomyślu.

Prokurator zarzucił oskarżonemu, że w bliżej nieustalonym okresie pomiędzy 10 maja 1949 roku a 10 sierpnia 1949 roku w Nowym Tomyślu, jako funkcjonariusz miejscowego Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego, dopuścił się zbrodni komunistycznej o znamionach zbrodni przeciwko ludzkości w ten sposób, że w toku wykonywanych czynności śledczych, w celu wymuszenia na podejrzanych wyjaśnień określonej treści, kierując się motywacją polityczną, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi funkcjonariuszami tego samego Urzędu - Mieczysławem P. oraz Władysławem K., znęcał się fizycznie i psychicznie ze szczególnym okrucieństwem nad pozbawionymi wolności członkami podziemnej organizacji antykomunistycznej „Tajna Organizacja Wyzwoleńcza” - Janem M., Witoldem S., Marianem S., Henrykiem S., Józefem S., Mieczysławem W., Edmundem L., Klemensem T. oraz Józefem M.

Pokrzywdzeni podczas przesłuchań byli bici rękoma i pistoletem po twarzy i po głowie. Przypalano ich nogi papierosem, kopano i wiązano im ręce i nogi, a następnie wkładano między nie kij i wieszano związanych pomiędzy biurkami, następnie wlewano im do nosa ocet i naftę. Ponadto pokrzywdzonych bito także po piętach i palcach od nóg drewnianą linijką lub metalowym prętem. Zmuszano ich też do wykonywania uciążliwych ćwiczeń fizycznych w postaci przysiadów i tzw. „żabek” a następnie kazano im siadać na nodze odwróconego taboretu, grożono więźniom pozbawieniem życia i znieważano ich obelżywymi słowami. Wielokrotnie i długotrwanie przesłuchiowano podejrzanych w nocy świecąc im lampą w twarz. Ograniczano również otrzymywanie paczek od bliskich oraz pozbawiano więźniów prawa do korespondencji, które to działania były formą represji i elementem walki politycznej z osobami postrzeganymi jako przeciwnicy polityczni.

Organizacja „TOW” (późniejsza nazwa „Podziemny Ruch Oporu - Oddział Lotny”) składała się z uczniów gimnazjum i prowadziła działalność polegającą na kolportażu na terenie Nowego Tomyśla i jego okolic oraz Sulechowa i Poznania, krytycznych wobec władzy ulotek. Członkowie organizacji rozmawiali na temat rozbrojenia i „likwidacji” współpracowników UB oraz potencjalnych napadów na posterunki milicyjne celem zdobycia broni. Ulotki rozpowszechniane przez członków grupy ujawniały prawdę na temat zbrodni katyńskiej. W trakcie konspiracyjnych spotkań podkreślano zależność kraju od ZSRR, sowietyzację kraju oraz krytykowano ustrój i politykę wewnętrzną, jako szkodliwą dla narodu polskiego. Choć w dyspozycji grupy pozostawała broń palna, to de facto do żadnych działań z jej użyciem nie doszło. Prowadzono jedynie działania propagandowe. Większość członków związanych z „TOW” należała wcześniej do harcerstwa i wartości tam wpojone chcieli oni wcielać w życie, zaś broń była gromadzona z myślą o przyszłej walce o wolność.

Oskarżonemu zarzucono popełnienie, poprzez współudział w stosowaniu niedozwolonych metod śledczych, ciężkich przestępstw o szczególnie brutalnym charakterze. Czynny jego wymierzone

byli w członków konspiracyjnej organizacji młodzieżowej, którzy z patriotycznych pobudek zdecydowali się na sprzeciw wobec narzuconego systemu komunistycznego i podjęli, na miarę swoich możliwości, działania na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego. Analiza akt sprawy prowadzi do wniosku, że czyny funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego, w tym Leona S., stanowią modelowy wręcz przykład przestępstw, które dziś określa się mianem zbrodni stalinowskich.

Czyny zarzucone w akcie oskarżenia zakwalifikowano jako przestępstwa opisane w art. 246 i 247§2 kk w zw. z art. 11§2 kk w zw. z art. 91§1 kk w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)